

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Puchalska
Sędziowie:	SO Wiktor Piber SO Monika Skalska (spr.)
Protokolant:	St. Sekretarz Magdalena Cyran

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt XVI GC 954/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I co do kwoty 2 645,00 zł (dwa tysiące sześćset czterdzieści pięć złotych) wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 18 marca 2013 r. do dnia zapłaty i w tym zakresie powództwo oddala, oraz w pkt II i ustala, że M. O. ponosi koszty procesu w 19%, a (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w 81%, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie;

2. zasądza od M. O. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 733 zł (siedemset trzydzieści trzy złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Wiktor Piber	SSO Renata Puchalska	SSO Monika Skalska
------------------	----------------------	--------------------

Transkrypcja ustnego uzasadnienia do wyroku Sądu Okręgowego ogłoszonego

w dniu 19.01.2017 r. w sprawie o sygn. XXIII Ga 916/16

M. O. domagała się zasądzenia od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 14.145 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Powódka domagała się przedmiotowej kwoty jako odszkodowania. Wskazywała, że łączącą strony postępowania umowa współpracy została jej wypowiedziana pismem z dnia 25 września 2012 roku ze skutkiem natychmiastowym z naruszeniem postanowień tejże umowy, co skutkuje odpowiedzialnością odszkodowawczą strony pozwanej. Powódka podnosiła, że treść umowy wyłączała możliwość rozwiązania jej ze skutkiem natychmiastowym, gdyż strony przewidziały rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem, a przysługujące z mocy prawa prawo zleceniodawcy do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym nie zrealizowało się ponieważ nie zaszły ważne powody. Powódka wskazała, że szkoda wyrządzona jej przez pozwanego polegała na braku zapłaty wynagrodzenia za czas od daty natychmiastowego wypowiedzenia umowy do daty, w której zgodnie z postanowieniami umowy, rozwiązanie umowy mogło nastąpić, to jest 31 października 2012 roku, czyli po upływie jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Powódka wskazała zatem, że wysokość szkody stanowi wynagrodzenie brutto w kwocie 14.145 złotych.

Pozwana spółka w sprzeciwie od wydanego w niniejszej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu. Kwestionowała roszczenie powódki argumentując, że zaszły przesłanki z art. 746 § 3 k.c., a zatem, że były ważne powody, które umożliwiały jej rozwiązanie umowy z powódką ze skutkiem natychmiastowym, a w konsekwencji powódce nie należy się odszkodowanie. Z ostrożności procesowej strona pozwana nie uznając roszczenia dochodzonego pozwem, podniosła zarzut potrącenia wierzytelności dochodzonej przez powódkę w niniejszym postępowaniu, z wierzytelnością pozwanego z tytułu kar umownych za naruszenie zakazu konkurencji, wskutek czego obie wierzytelności umarzają się na wzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w wyroku z dnia 4 marca 2016 roku uwzględnił roszczenie powódki w całości i zasądził na jej rzecz kwotę dochodzoną pozwem z odsetkami od dnia 18 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę. 3.125 złotych tytułem kosztów procesu. Sąd Rejonowy oceniając żądanie powódki wskazał, że jego przedmiotem była zapłata odszkodowania przez pozwanego z uwagi na sprzeczne z umową jej przedwczesne rozwiązanie. Sąd I instancji wskazał w szczególności, że obowiązkiem pozwanej, która kwestionuje należyte wykonywanie umowy przez zleceniobiorcę jest wykazanie, że nie podjął on żadnej aktywności w celu osiągnięcia rezultatu określonego w umowie, albo też, że podjęta aktywność była wadliwa. Pozwana nie wykazała, w ocenie Sądu Rejonowego, powyższych okoliczności przy pomocy dostępnych środków dowodowych. W ocenie Sądu Rejonowego, pozwana nie udowodniła, że powódka nie wykonywała aż do września 2012 roku czynności wskazanych w końcowym raporcie, albo, że wykonywane czynności były wadliwe. W ocenie Sądu Rejonowego, brak zastrzeżeń pozwanego, co do wykonywania umowy przez powódkę dowodził fakt, że pozwana nie zakwestionowała raportu końcowego zgodnie z wezwaniem powódki zawartym w piśmie z dnia 28 września 2012 roku do zgłaszania ewentualnych uwag. Sam brak efektów działań podejmowanych przez powódkę, to jest brak podpisania umowy przez pozwanego z ewentualnym klientem pozyskanym przez powódkę w niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Rejonowego, nie mógł stanowić ważnego powodu w rozumieniu art. 746 k.c. Sąd wskazał, że umowa łącząca strony jest umową starannego działania, a nie umową rezultatu. W umowie nie określono terminu, w którym powódka miałaby doprowadzić do podpisania umów z potencjalnymi klientami. To wszystko, w ocenie Sądu, dawało podstawę do uznania, że nie wykazano by powódka wykonywała łączącą stronę umowę w sposób nienależyty, a tym samym, nie zaistniał ważny powód w postaci uzasadnionej utraty zaufania w uczciwość, staranność, umiejętności, czy innych niezbędnych kwalifikacji powódki. Jako bezzasadny, Sąd uznał także, podniesiony przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut potrącenia wierzytelności. Sąd ustalił, że nie wykazano by powódka wykonywała łączącą stronę umowę w sposób niewłaściwy w okresie obowiązywania umowy. Poza tym, w ocenie Sądu I instancji, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że działania R. M. podejmowane z ramienia powódki były działalnością konkurencyjną, a pozwana w żaden sposób nie udowodniła, by powódka bez zgody pozwanego świadczyła usługi konkurencyjne na rzecz (...) Spółki Akcyjnej. Sąd Rejonowy oceniając roszczenie powódki wskazał, że umowa faktycznie wygasła z dniem 25 września 2012 roku i za rozwiązanie umowy bez ważnych powodów w czasie nieodpowiednim przysługuje powódce odszkodowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia. Sąd wskazał, że zgodnie z § 7 umowy za wykonanie usług pozwany zobowiązał się zapłacić powódce wynagrodzenie w wysokości 11.500 złotych, do którego miał być doliczony

podatek od towarów i usług w kwocie wynikającej z zastosowania obowiązującej stawki tego podatku. Sąd wskazał, że pozwany nie kwestionował roszczenia co do wysokości, w szczególności nie podnosił żadnych zarzutów co do sposobu jego obliczenia i mając to na uwadze Sąd uznał, że roszczenie powódki jest uzasadnione co do całej należności i taką też kwotę zasądził w pkt 1 wyroku. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., natomiast o kosztach na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana spółka zaskarżając go w części, to jest w pkt 1. w zakresie kwoty 2.645 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 18 marca 2013 roku do dnia zapłaty i w pkt 2. wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 4 marca 2016 roku i na podstawie art. 368 § 1 k.p.c. wyrokowi temu zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 361 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 746 § 1 k.c., w związku z art. 750 k.c. oraz art. 471 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż powódce przysługuje roszczenie w całości, a konsekwencji, iż szkoda, którą poniosła powódka jest równa wynagrodzeniu w kwocie netto z doliczonym podatkiem od towarów i usług za okres wypowiedzenia,
- art. 6 k.c. przez przyjęcie, że strona powodowa wykazała zasadność wysokości kwoty odszkodowania w kwocie netto powiększonej o naliczony podatek od towarów i usług,
- oraz naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i całkowicie dowolne przyjęcie, iż strona powodowa poniosła szkodę w wysokości 14.145 złotych w konsekwencji, że szkoda poniesiona przez powódkę obejmuje również kwotę podatku od towarów i usług, tak zwany VAT,
- oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 386 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy albowiem Sąd Rejonowy nawet nie rozważył, czy wysokość dochodzonego odszkodowania została przez powódkę wykazana i udowodniona.

W oparciu o przedstawione powyżej zarzuty, pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części 1 i 2 poprzez oddalenie powództwa w zakresie kwoty 2.645 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 18 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje. Ewentualnie, wnosila o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację, powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania na rzecz powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona.

Wskazać należy przede wszystkim, że granice apelacji wyznaczają zakres rozpoznania sprawy przez Sąd II instancji, przy czym Sąd nie jest związany zarzutami naruszenia prawa materialnego, gdyż wiążą go jedynie zarzuty apelacyjne odnoszące się do naruszenia prawa procesowego, tak wskazał między innymi w uchwale Sąd Najwyższy z dnia 31 stycznia 2008 roku w sprawie III CZP 49/07. Sąd odwoławczy dokonując rozstrzygnięcia obowiązany jest do stosowania właściwego prawa materialnego z urzędu przy rozstrzygnięciu stanu faktycznego.

W tej sytuacji, podnoszone w odpowiedzi na apelację argumenty powódki, że pozwana nie kwestionowała roszczenia powódki, co do wysokości nie zasługują na aprobatę, jak zostało bowiem wskazane Sąd orzekający, nie tylko Sąd II instancji, ale w ogóle Sąd orzekający ma obowiązek prawidłowo stosować przepisy prawa materialnego. W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, podatkowi temu podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Przez świadczenie usług rozumie się zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów, w tym również zobowiązanie do powstrzymania się od

dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji. Przy określeniu czy wystąpiła czynność podlegająca opodatkowaniu w analizowanej sytuacji, czy było to świadczenie usług, a jak wynika z treści żądania powódka domagała się odszkodowania, w rozumieniu ustawy o VAT istotne jest stwierdzenie, czy dochodzi do wykonania określonej czynności, czy istnieje jej odbiorca oraz czy w zamian za to świadczenie występuje odpłatność. Czynność opodatkowana powstaje bowiem wyłącznie w związku z zaistnieniem stosunku prawnego określonego w umowie między stronami. Zatem wystąpić musi bezpośredni i niezbędny związek pomiędzy wykonywanymi czynnościami i wysokością otrzymanego wynagrodzenia mający swoje odzwierciedlenie w treści zawartej umowy. W związku z tym, czynność podlega opodatkowaniu jedynie wówczas, gdy wykonywana jest w ramach umowy zobowiązaniowej, a jedna ze stron transakcji może zostać uznana za bezpośredniego beneficjenta tej czynności, to jest usługi. Niewątpliwie, w niniejszej sprawie powódka od początku wskazywała, że domaga się zasądzenia nie wynagrodzenia na podstawie zawartej przez strony umowy, lecz wyraźnie wskazywała, że domaga się zasądzenia odszkodowania za niezgodne z umową rozwiązanie tejże umowy. To oznacza, że nie domagała się należności za świadczenie usług na rzecz powódki, a to zaś prowadzi do konkluzji, że zasądzenie odszkodowania nie rodzi obowiązku uiszczenia podatku VAT. Odszkodowanie, jako wynagrodzenie za utracone korzyści drugiej strony służące zadośćuczynieniu poniesionym przez nią stratom nie zostało bowiem wymienione w art. 5 ustawy o podatku od towarów i usług, jako czynność podlegająca opodatkowaniu VAT. Zgodzić należy się ze skarżącym, że naruszony został art. 361 k.c. wyraźnie wskazujący, że odszkodowanie obejmuje jedynie straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono. Dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, za niezgodne z umową wypowiedzenie umowy odszkodowanie winno wynosić równowartość kwoty netto, jaką powódka by zarobiła za okres wypowiedzenia. W świetle art. 361 § 2 k.c. odszkodowanie nie może przewyższać rzeczywistej wysokości uszczerbku majątkowego poniesionego przez powódkę. Tym samym w sytuacji, kiedy kwota utraconych przez powódkę korzyści nie przekracza kwoty jednomiesięcznego wynagrodzenia, to jest kwoty 11.500 złotych, taką kwotę otrzymałaby powódka po uiszczeniu podatku VAT, gdyby wypowiedzenie umowy zostało dokonane zgodnie z jej treścią i kwota odszkodowania nie może być wyższa od kwoty 11.500 złotych.

Z tych powodów, uznając apelację za zasadną, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił roszczenie powódki, co do kwoty 2.645 złotych, która to kwota stanowi właśnie tenże zaskarżony podatek VAT w odszkodowaniu z odsetkami zgodnie z żądaniem apelacji. Jeśli chodzi o koszty postępowania, to zauważyć należy, że na skutek tego, że powództwo zostało oddalone, co do tej kwoty 2.645 złotych, powódka wygrała postępowanie pierwszoinstancyjne w 81%, stąd działając na podstawie art. 108 k.p.c. Sąd Okręgowy ustalił odpowiedzialność stron za koszty procesu, polecając ich wyliczenie szczegółowe referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym. Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. Powódka, jako przegrywająca ma obowiązek zwrócić stronie pozwanej koszty postępowania apelacyjnego w całości. Na kwotę tę składają się: opłata od apelacji w kwocie 133 złotych i 600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.